

Kulturmøde? Fyn i Romersk jernalder (Historisk Atlas Fyn)

Anne Melillo, Odense Katedralskole

Varighed: 5 moduler a 90 minutter i forbindelse med et forløb om Romerriget:
Evt. i kombination med besøg på en aktuell udgravning.

Forløbet er beregnet på: **Historie A, STX, 1.g**

Og kunne have følgende vinkling:

Jernaldersamfundet og forbindelserne til Romerriget
Arkæologiske periodiseringsprincipper, kilder og fortolkninger kontra historiske
periodiseringsprincipper, kilder og fortolkninger
(”forløb med udgangspunkt i Europas historie og/eller verdenshistorie tilrettelægges med indblik i
Danmarks historie.” Læreplanen, Historie A, STX)

Plan:

1, Modul: ”Romersk jernalder”, hvad er det?

Forslag til vinkling:

Forskellen mellem arkæologiske og historiske periodiseringer.

Tidstavle, oldtidskronologi: <http://www.natmus.dk/sw55674.asp>

Thomsens ledetråd <http://www.natmus.dk/sw55674.asp>

Tidstavle fra grundbog i historie

De arkæologiske perioder, Odense Bys Museer

<http://museum.odense.dk/Arkaeologi/Arkaeologi%20paa%20Fyn/Perioder.aspx>

Arkæologi og historie. Vikingemuseet i Roskilde.

<http://www.havhingsten.dk/index.php?id=1003&L=0>

2.-3. Modul: Var ”Danmark” ”Romerrigets baggård”?

Forslag til vinkling:

Hvilke kontakter var dér mellem germanerne og romerne, - og hvilken betydning havde Romerriget for
”Danmark”/det sydsandinaviske område i ”romersk jernalder”?

Historiske og arkæologiske kilder og deres tolkning.

Illerup Ådal, Fjendens ansigt, spec. Kap. 7-9, Moesgård Museum

http://www.moesmus.dk/archive/pdf_dokumenter/Skoletjenesten/Illerup%20Ådal/Nilen-Ægyptens%20gave/folkeskolen_klasse_6-10.pdf

Sejrens triumf. Norden i skyggen af det romerske imperium.
Særudstillingshjemmeside fra 2004, Nationalmuseet
<http://sejren.natmus.dk/ST/genstande.asp?ID=54&offset=4>

Uddrag af:

Bekker-Nielsen (2005) Tønnes, Romanisering, en idé og dens historie,
Kritik af ”Sejrens triumf”

http://www.pontos.dk/publications/papers-presented-orally/oral-files/Til_Romanisering.pdf

Romerne og germanerne, et undervisningsforløb til latin,
(til Sejrens triumf), med en historisk oversigt over relationerne.og kildemateriale
<http://www.emu.dk/gym/fag/kl/diverse/Germ.doc>

4..modul: Fyn i romersk jernalder

Forslag til vinkling: Lokale arkæologiske udgravninger og fund, fortolkning og formidling..
Årsag til placering i landskabet (overvej ud fra oplysninger og kort),
Fundet hvordan (pløjning, motorvej, parcelhusudstyknig, metaldetektor mm.), ?
Udgraves hvorfor?
Fortolkning: Jernalderens samfundstruktur, produktion, handel, kult, forbindelser
med omverden.

Odense Bys Museer <http://museum.odense.dk/>

Svendborg Museum <http://www.svendborgmuseum.dk/> og

Kerteminde Museer <http://www.kertemindemuseer.dk/>

er ansvarlige for Fyns arkæologi og kan kontaktes om aktuelle udgravninger .

Eksempler på lokalt historisk kildemateriale:

www.historiskatlas.dk arkæologi – arkæologiske rapporter –

Horsemosegård,

Sønder Næså Sogn,

Arkæologisk udgravning af gårdtomter og landsbystrukturer fra jernalderen

Af stud.mag. Rikke Marie Rau

Kildemosegård, Trunderup By,

http://www.svendborgmuseum.dk/images/stories/Arkaeologi/Rapporter/bygherrerapport_som_01.336_komp.pdf

www.historiskatlas.dk arkæologi – arkæologiske fund – Krogsbølle, våben og vej fra jernalderen
(førromersk)

Lundeborg , jernalderens første handelsplads
(yngre romersk jernalder)

Brangstrup, en guldskat fra jernalderen
(yngre romersk eller germansk jernalder)

(se også Mindesmærker – Brangstrupskatten)

Overregional tekstilproduktion fra yngre romersk jernalder

<http://museum.odense.dk/Arkaeologi/Fortaellinger/gode%20historier/Ringveje/SedenSyd.aspx>

Ebbesen, Klaus: Kongsgård med lugt af komøg, Politiken 29.7.1997 (indgår i EMU-artikel af John Warcelmann: Brug af IT i historieundervisningen, hvor artiklerne indgår i et forløb om dansk oldtid integreret med Romerrigets historie)

<http://www.informationsbasen.dk/gym/fag/hi/john.htm>

5.modul: **Jernalderhistorier?**

Forslag til vinkling: Eleverne vælger en genstand fra romersk jernalder, og skriver en ”udstillingstekst” til en virtuel udstilling om genstanden .

Bed dernæst eleverne forklare valg af genstand og vinkling af udstillingstekst.

Drøft forholdet mellem tekst og genstand, fortolkning og formidling.

<http://museum.odense.dk/finefynskefund/Genstande.aspx?MontreID=15>

Perspektivering: Hvilke genstande har tilsvarende funktioner i dag? Hvilke oplysninger får vi/ville vi mangle om samfundet, hvis vi kun havde dem om 1000 år? Hvilke oplysninger ville vi mangle, hvis vi kun havde tekster?

Variationsmuligheder:

Kontakt museerne (Odense – Kerteminde – Svendborg), og bed om kontakt til en udgravningsleder på en igangværende udgravning, med henblik på besøg med elever.

Besøg på ” Fine fynske fund” og ”Det skabende menneske”. Bed eleverne sammenligne de to udstillinger.

1.m i Fine fynske fund 2008

Links:

Arkæologi på Fyn, Hvad siger loven, Hvad gør jeg? Hvad er arkæologi

<http://usa.odmus.dk/upload/arkaeologi/ark-fyn.pdf>

www.historiskatlas.dk arkæologi – arkæologiske fund

www.historiskatlas.dk arkæologi - arkæologiske rapporter (Odense Bys Museer)

Svendborg Museum, arkæologi, Motorvej, Bygherrerapporter

http://www.svendborgmuseum.dk/index.php?option=com_content&task=view&id=49&Itemid=43

Arkæologiens historie på Fyn, Odense bys Museer

<http://museum.odense.dk/Arkaeologi/Arkaeologi%20paa%20Fyn/FynskArkaeologiHistoriskSet.aspx>

Omkring en jernaldermand, et fund fra Højby-Allerup (Yngre romersk eller ældre germansk jernalder)

http://museum.odense.dk/Arkaeologi/Fortaellinger/Omkring_en_jernaldermand.aspx

Litteratur:

Michaelsen (1993), Karsten Kjer og Palle Ø. Sørensen: En kongsgård fra jernalderen., Årbog for Svendborg og Omegns Museum, 1993, ss. 24-35

Michaelsen (1994), Karsten Kjer: Godt skrot – en romersk statue i Gudme, Årbog for Svendborg og Omegns Museum 1994, ss. 8-15,

Op.cit.: Jernalder og vinkultur, ss. 16-18

Michaelsen (2000) Karsten Kjer, red. : Fynske Fund Fortæller – fra istid til rigstid. Odense Bys Museer

Thomsen (1993), Per O. m.fl.: Lundeberg – en handelsplads fra jernalderen. Skrifter fra Svendborg & Omegns Museum, bind 32

Thorhaug (2008), Sally og Ane Hejlskov Larsen: Museumsgrundbogen. Kunsten at læse et museum. Systime.

Årbøgerne for Svendborg og Omegns Museum følger udgravninger mm. i Gudme-Lundeberg

1.m i "Fine fynske fund" 2008